

НЯКОИ ВЪЗМОЖНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА УДЪЛЖЕНАТА ТРУДОВА ВЪЗРАСТ ВЪРХУ ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО – ЕВРОПЕЙСКА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА

Евелин Йорданова

Началник отдел „Статистика на здравеопазването и правосъдието“ в Национален статистически институт; задочна докторантка в Департамент „Демография“ на ИИНЧ-БАН

ejordanova@nsi.bg

Резюме: Съобщението представя някои изследвания в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд, които биха могли да се използват за оценка на въздействието на удължената трудова възраст върху здравното състояние на населението:

- специализирани репрезентативни изследвания или специфични модули към извадкови изследвания, проведени сред домакинствата и
- административни източници на данни.

Представените наблюдения се провеждат от НСИ или други органи на статистиката в изпълнение на европейското законодателство в областта с цел осигуряването на качествена, надеждна и съпоставима статистическа информация.

Съобщението е представено от автора по време на Кръгла маса на тема *Джендърни ефекти от политиката за удължаване на трудовия живот в България*, организирана от Научна мрежа на Европейската комисия *COST Action IS 1409: Gender and health impacts of policies extending working life in western countries* и Института за изследване на населението и човека-БАН – департамент „Демография“, проведена на 21.04.2016 година.

Ключови думи: европейска статистическа практика, здравно състояние, Европейско здравно интервю, Изследване на доходите и условията на живот, Наблюдение на работната сила

Статистиката е основен инструмент за мониторинг във всички области на социално-икономическия живот. Правилното вземане на решения изисква надеждни, навременни и съпоставими статистически данни.

За по-добра защита на работещите в ЕС от трудови злоупотреки и заболявания, Европейската комисия прие Нова стратегическа рамка за здраве и безо-

пасност при работа 2014-2020, която определя основните проблеми и стратегически цели за здравето и безопасността по време на работа, представя ключови действия и идентифицира инструменти за справяне с тях. Една от седемте стратегически цели дефинирани в документа е *Подобряване на събирането на статистически данни и разработване на информационна база*.

Законовата регламентация на Общността по отношение на статистиката на общественото здраве и здравето и безопасността на работното място се съдържа в Регламент 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета. В нормативния документ са дефинирани и петте области, които попадат в обхвата му:

- Здравно състояние и фактори от решаващо значение за здравето
- Здравно обслужване
- Причини за смъртни случаи
- Трудови злополуки
- Професионални заболявания и други свързани с условията на труд здравни проблеми и болести

В отделните области на здравната статистика се разработват или вече са приети Регламенти за приложение на рамковия Регламент (ЕО) 1338/2008, в които се записват задължителните за предоставяне показатели и изискванията за качество и обхват на информацията. Тези регламенти са със задължителна сила за изпълнение от всички страни-членки.

Източници на данни в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд могат да бъдат:

- специализирани репрезентативни изследвания или специфични модули към извадкови изследвания, проведени сред домакинствата и
- административни източници.

Като част от Европейската статистическа система, НСИ и органите на статистиката прилагат в статистическата практика европейското законодателство с цел осигуряването на качествена, надеждна и съпоставима статистическа информация. Ще представим накратко някои изследвания, които се провеждат в изпълнение на европейски регламенти и които са възможни източници на информация за оценка на въздействието на удължената трудова възраст върху здравното състояние на населението.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И СПЕЦИФИЧНИ МОДУЛИ КЪМ ИЗВАДКОВИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ПРОВЕЖДАНИ СРЕД ДОМАКИНСТВОТА

1. Европейско здравно интервю (EHIS)

Европейското здравно интервю е част от Европейската система на здравни изследвания, чиято цел е чрез използването на хармонизиран инструментариум, осигуряващ в голяма степен сравнимост на данните между страните от Европейския съюз, да се оценят здравният статус, начинът на живот (здравни детерминанти) и ползването на здравни услуги от населението на ЕС (Йорданова, 2008: 72). Изследването е с петгодишна периодичност. Обхващат се лицата на 15 и повече навършени години.